

ПРЕС КЛИПИНГ

19. октобар 2015.

НАСЛОВИ

- Грађевинарство: Више фирми на "белој" листи, број повреда на раду мањи (стр.2)
- Масовни одлазак "камионџија" из фабрике (стр.3)
- Продужен рок за приватизацију Индустрије за прераду Мајданпек (стр.3)
- Камате породицама поједу 350 милиона евра годишње (стр.4)
- Порез завадио газде и државу (стр.5)
- Женском предузетништву потребна помоћ државе (стр.7)
- Удовички: Неће бити 9.000 отказа у јавном сектору (стр.8)
- Портрет без рама: Кори Удовички (стр.9)
- Држава кредитирала железару са тринаест милијарди динара (стр.10)
- За „Телеком” нуде 1,2 милијарде евра, Србија тражи милијарду и по (стр.12)
- Радници „Фиделинке” траже да их омбудсман заштити од Чедомира Јовановића (стр.14)
- Повезују им стаж, остављају их без зараде (стр.15)
- Веће плате и пензије, али коме (стр.17)

Грађевинарство: Више фирми на "белој" листи, број повреда на раду мањи

Извор: Танјуг

Од увођења "белих" и "црних" листа у области грађевинарства, повећан је број компанија на "белој" листи, као и број запослених на неодређено време у ранжираним фирмама, док је број повреда на раду смањен за трећину

Од увођења "белих" и "црних" листа у области грађевинарства, повећан је број компанија на "белој" листи, као и број запослених на неодређено време у ранжираним фирмама, док је број повреда на раду смањен за трећину, саопштило је данас Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре.

За шест месеци, од 23. децембра 2014. до 30. јуна 2015. године, број запослених на неодређено повећан је за хиљаду, са 21.193 на 22.104, наводи се у саопштењу.

Укупан број запослених у предузећима на бодовној листи повећан је са 30.115 према подацима из децембра, на укупно 30.707 у јуну месецу 2015. године.

На "белој" листи у јуну налазило се 388 компанија, 61 више него у децембру, док је број предузећа на „црној“ листи смањен са 213 на 197, навео је кабинет потпредседнице Владе Србије и министарке грађевинарства Зоране Михајловић.

Током априла, маја и јуна регистровано је мање повреда на раду - 83, наспрам 124 у октобру, новембру и децембру 2014. године. У истом периоду, преполовљен је и број радника „на црно“ које су откриле инспекције, са 36 на 18.

"Црне" и "беле" листе извођача радова успостављене су са циљем да се уведе ред и заштите радници у области грађевинарства. Основни критеријуми коришћени за формирање листе су редовност у измиривању обавеза према држави и запосленима, проценат стално запослених радника, поштовање прописа из Закона о безбедности и здравља на раду и ангажовање радника "на црно".

На "белим" и "црним" листама налазе се предузећа чија је делатност изградња, реконструкција, одржавање и заштита државних путева у Србији, као и привредна друштва која се баве делатношћу надзора, пројектовања и добављачи по другим основама.

Масовни одлазак "камионџија" из фабрике

Аутор: З. Р.

Крагујевац - Споразумни раскид радног односа са фабриком, уз једну од три опције из понуђеног социјалног програма, до јуче је, сазнаје наш лист, потписало 163 од укупно око 240 преосталих радника Заставе камиона. Иако је, према ранијим најавама, потписивање социјалног програма у Камионима требало да буде окончано јуче, има индиција да би рок за добровољни одлазак из фабрике, за који се недавно изјаснило близу 200 "камионџија", могао да буде продужен до средине наредне седмице.

У Правној служби Групе Застава возила кажу да ће поуздана информација о томе да ли ће бити продужења рока за потписивање социјалног програма у Камионима бити позната данас. У фабрици сматрају да ће тај рок највероватније бити продужен, како би се омогућило свим радницима да испуне правне формалности којима је условљен одлазак из фабрике, уз отпремнине из социјалног програма. Радници Заставе камиона, који су се изјаснили за социјални програм, морали су, или морају, пре његовог потписивања, да повуку тужбе којима траже исплату заосталих зарада, или парафирају споразум којим одустају од својих потраживања до краја маја наредне године.

Агенција за приватизацију почетком месеца расписала је нови јавни позив за прикупљање писама о заинтересованости за куповину Заставиних фабрика камиона, аутомобила и специјалних возила из Сомбора. Потенцијални купци или заинтересовани за стратешко партнерство са овим фабрикама Агенцији треба да доставе писмене понуде до 4. новембра. Рок за приватизацију Заставиних фабрика, који тече од расписивања јавног позива је 105 дана. На први, пролетошњи јавни позив за приватизацију јавило се 12 иностраних компанија, а одскора међу њима је и руски ГАЗ. Највећи број запослених у Камионима мало верује у будућност своје фабрике. Међу онима који су минулих дана и јуче потписивали споразумни раскид радног односа са фирмом су и поједини директори предузећа, као и председник Синдиката Данило Поповић.

Продужен рок за приватизацију Индустрије за прераду Мајданпек

Аутор: Ј. Б. К.

Мајданпек - Запослени у Индустрији за прераду Мајданпек мораће да сачекају идућу недељу да сазнају хоће ли предузеће у коме раде бити приватизовано или не. Наиме, према раније објављеном позиву продаја имовине ИПМ-а требало је да отварањем понуда буде завршена 14. октобра, међутим Агенција за приватизацију објавила је измену Јавног позива за учешће у поступку јавног прикупљања понуда са јавним надметањем ради продаје имовине овог предузећа у чијем су саставу Златара Мајданпек и Мегапласт Доњи Милановац.

Према изменама, рок за подношење пријава заинтересованих померен је на 22. октобар, док је отварање понуда заказано за 23. октобар. Почетна цена је 1,54 милиона евра и формирана је као половина процењене вредности имовине увећана за вредност залиха племенитих метала. У актуелном процесу приватизације у ИПМ је спроведен још један социјални програм током кога се 47 запослених одлучило за напуштање радног места уз припадајућу отпремнину, тако да будући власник има обавезу преузимања 272 радника колико сада запошљава мајданпечка Индустрија за прераду метала.

Кamate породицама поједу 350 милиона евра годишње

Аутор: Д. Вујошевић

Грађани Србије ће ове године за камате морати да одвоје најмање 45 милијарде динара, то јест око 350 милиона евра, а то је огроман новац за државу у којој су просечне плате једва 45.000 динара.

Такође, јасно је из ових података да нису угрожени само они који су се заглибили у швајцарским францима већ и дужни у еврима, динарима...

Грађани Србије све се више нећкају када подижу кредит било које врсте. Прошлог месеца укупна позајмљена сума код банака зауставила се на своти од 698 милијарди динара. На самом почетку ове године била је 672 милијарде, а то је тек 3,5 процената више у септембру, а некада смо имали већи међумесечни раст. За ту позајмљену суму грађани ће банкама да плате само на име камата најмање 43 милијарде динара.

Можда банке баш и неће приходовати целу суму, али ће велики део наплатити јер су грађани изузетно ажурне платише. Док код привреде доцња код кредита износи око двадесет одсто, код грађана је проценат кашњења у плаћању обавеза далеко мањи и креће се око 7,3 процента.

– Камате које грађани плаћају су прилично високе – каже доцент на Факултету за правне и пословне студије „Др Лазар Вркатић” у Новом Саду Александар Васиљевић. – Сада имамо ниску инфлацију, слично као и велики део земаља Европске уније. Зато би и стопе могле бити ниже па је извесно да је део терета привреде преваљен на грађане.

У Србији су најпопуларнији готовински кредити. Сума је ту 214 милијарди. Камате се крећу између 10 и 13 одсто. Али оне се не могу рачунати линерано јер се у обзир мора узети и део који ће током године бити отплаћен па ће каматни трошак тако бити смањен. Односно, грађани ће банкама за камате платити око 25 милијарди динара.

Потрошачки кредити су у Србији најмање популарни и тако смо задужени свега 23 милијарде динара. Камате су сличне као и код кеш позајмица. По истој рачуници као и код готовинских зајмова, добија се каматна сума од око три милијарде динара.

Старе кредите грађани све теже отплаћују и све чешће рефинансирају. Ти зајмови су за првих девет месеци ове године порасли чак 47 одсто и последњег дана септембра износили су 44 милијарде динара. Опет су услови слични као код две већ поменуте категорије. Сума камата које ће се вратити у 2015. је најмање пет милијарди динара.

Највећа сума кредита у Србији подигнута је за куповину станова и за адаптацију и њих и кућа: 370 милијарди динара. Камате се ту крећу око шест до осам одсто у еврима. Међутим, рокови отплате су дужи па је и рачуница годишњег каматног трошка мало другачија и он ће бити око 14 милијарди динара.

Очигледно, банкама се највише исплате готовинске позајмице, било да се ради о чистим кеш кредитима или онима за рефинансирање. Зарада је добра, а клијенти углавном ажурни.

Ово наравно важи само за грађене док је с привредом сасвим другачија прича, а суме далеко веће.

По зајмове на разна места

Како ће бити идуће године у ово време? Прогнозе је ове године доста незхвално давати јер је овог месеца почела примена Закона о платним услугама. Кредите сада, сем банака, могу одобравати и други учесници на финансијском тржишту који поднесу захтев НБС-у, испуне услове па добију дозволу. А када ће они наступити, које ће услове истаћи за будуће клијенте, колико ће бити стварна конкуренција банкама, то ћемо сазнати у 2016.

Порез завадио газде и државу

Аутор: Љ. Малешевић

Мада се држава и послодавци лако договарају о минималној заради и ускраћивању радничких права у свему и свачему, око пореза и доприноса воде љути бој. Унија послодаваца Србије оптужила је Владу Србије да покушава да напуни државни буџет „преко леђа” привреде, због тога што је донела Уредбу о смањењу дневница за путовање у иностранство тако што је прописала да девизна дневница износи 15 евра, а за путовање у Србији 150 динара.

УПС сматра да им то ствара додатни проблем јер ће, уколико плате више него што Владина Уредба прописује, морати да за сваки дан проведен ван граница државе, на већи износ плате порез од десет одсто. Због тога траже од Владе Србије да пропише висину неопорезивог износа дневница за службено путовање у иностранство запослених у привредним друштвима, уважавајући реалне трошкове путовања у иностранство.

Од кључне важности је да неопорезиви износ представља реалне трошкове путовања јер се прописивањем нереално ниског неопорезивог износа привреда додатно оптерећује новим

порезима на накнаду трошкова запосленима, а то ће негативно утицати на конкурентност домаће привреде на иностраном тржишту и њено пословање у целини, тврди УПС.

Цео проблем настао је након што је Влада Србије смањила дневнице државним службеницима. Изменама Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника Влада Србије је желела да заштити државни буџет, али њоме није променила прописане износе девизних дневница за путовање у иностранство. То пак значи да послодавци морају да поштују нову висину девизне дневнице од 15 евра и „домаће” од 150 динара, а да на све што дају више плаћају порез од десет одсто. До сада ти трошкови нису опорезовани јер су приватници имали обавезу да поштују Уредбу о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника у делу који се односи на висину девизних дневница, које зависе од државе у коју неко путује.

Закон о порезу на доходак грађана прописује да се не плаћа порез на доходак грађана на „дневнице за службено путовање у иностранство до износа прописаног од надлежног државног органа”. Пошто управо неопорезиви износ дневница за службено путовање у иностранство јесте Владина Уредба о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника, након најновије одлуке Владе Србије произлази да за све дневнице веће од 15 евра послодавци морају платити порез од десет одсто.

Дакле, Закон о порезу на доходак грађана директно се ослања на износ који је прописан Уредбом Владе Србије па самим тим након 14. октобра – када је тај акт ступио на снагу – сви послодавци који исплаћују дневнице за службени пут у иностранство у износу већем од 15 евра на свака 24 сата проведена у иностранству морају држави дати оно што јој припада, а то је десет одсто на сваки евро или долар изнад прописаног лимита. То је, дакле, наљутило послодавце и због тога они сматрају да их треба „раздвојити” од државних службеника и намештеника. Јер, они, с једне стране, треба да поштују висину девизне дневнице која је прописана чланом 53 Уредбе о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника који Влада Србије није мењала, а с друге, и да буду ограничени лимитом од 15 евра.

Пошто су девизне дневнице различите у зависности од државе у коју се путје, различити износи пореза које ће послодавци плаћати због слања запослених у иностранство нису мали. Наиме, девизне дневнице крећу се од 50 евра до 139 швајцарских франака. Тако за Аустрију износи 58 евра, за Белгију 103, Бугарску 62, Чешку 74, Француска 98, Грчку 50, Мађарску 65, Немачку 87, Словачку 72, Шпанију 79 евра... За Швајцарску дневница је 139 швајцарских франака, Шведску 643 шведских круна, за Велику Британију 70 фунти. Дневница за САД је од 89 до 101 долар, у зависности од тога у који град се путовало.

Може и више

Послодавце држава не тера да поштују одлуку о висини девизне и домаће дневнице за службено путовање. Они, наиме, могу дати 15 евра, али и више, у складу с прописаном висином, али зато морају хитно да мењају своје правилнике, и то тако да се више не позивају на државну Уредбу о накнадама државним службеницима. Но, када измене правилник, морају знати да на разлику између утврђене цене дневнице од 15 евра и онога што су вољни својим запосленима да исплате, морају држави платити порезе. Пошто су послодавци девизне и дневнице за путовање у Србији регулисали правилницима или уговорима о раду, уколико не желе да поштују Владину Уредбу, морају мењати и та акта.

Женском предузетништву потребна помоћ државе

Припремила Тамара Танкосић

Србији недостаје предузетника, посебно женских. Од укупног броја, сваки трећи предузетник је жена, а већина њих има проблем са гаранцијама за кредит и пласманом робе на тржишта и апелују на системску помоћ.

Да би побољшала материјалну ситуацију своје породице, Зорица Селаковић је покренула сопствени посао. Власница је прве регистроване радње колача и торти у бившој Југославији, а данас, 25 година касније, запошљава више од 30 радника. На тржишту опстаје уз помоћ кредита.

"Не треба само помагати новим фирмама ткз. старт аповима. Ја 25 година радим, а имам исте проблеме као да сам на почетку. Мислим да би држава могла да нам помогне, да нас мало потпомогне где загне, да нас подржи. Да ли да то на неки начин буде комора или неко удружење, да нам буде гаранција за наш рад, за пословање, да кад се појавимо у банци, да имамо некога ко стоји иза нас", сматра предузетница Зорица Селаковић.

До кредита још теже долазе жене које тек почињу бизнис. Често их за позајмицу дисквалификује то што углавном имају проблем са почетним капиталом и немају имовину на своје име.

"Имају мали залог који могу да понуде банкама. Можда због тога или из неких других разлога, жене се мање задужују од мушкараца, мање новца позајмљују за инвестиције што значи да њихова предузећа немају довољан капитал да из малог постану средња, па велика предузећа. У Србији жене имају велике проблеме у приступу финансијама, више од 70 одсто њихових захтева за кредит буде одбијено", истиче Луизе Холшер из Европске банке за обнову и развој.

Банке које су спремније да позајмљују предузетницама имају позитивно искуство.

"Рекла бих да су жене не само поуздан него и врло вредан и одговоран партнер банкама. Економска несамосталност, нажалост, може да спутава неке њихове добре идеје", каже Драгиња Ђурић из банке "Интеса".

Још увек већина жена бизнис почиње тек онда када не може да нађе посао.

"Не постоје довољно подстицајне мере управо због тога што се жене за предузетништво одлучују из нужде, због немогућности проналажења запослења, а не зато што је то последица

предузетничког духа и мера које подстичу улазак жена у бизнис", сматра повереница за заштиту равноправности Бранкица Јанковић.

Из Владе поручују да су спремни на партнерство и са невладиним сектором и са финансијским институцијама како би у наредном периоду створили бољи амбијент за развој женског предузетништва и сматрају да жене могу много да допринесу привредном расту.

Удовички: Неће бити 9.000 отказа у јавном сектору

Потпредседница владе и министарка државне управе и локалне самоуправе Кори Удовички рекла је да, када је реч о смањењу броја запослених у јавном сектору, неће 9.000 људи бити отпуштено.

"Не, неће 9.000 бити отпуштено. Велики део технолошког вишка ће бити за пензионисање. Очекујемо да останемо у том распону и мислимо да ћемо завршити са мање отпуштања него што смо се у почетку плашили", рекла је Удовички за лист "Данас".

На подсећање да је пре неколико месеци најавила смањење јавног сектора за 20.000, односно да ће 11.000 бити пензионисано, а 9.000 отпуштено, министарка је навела да "до тих 11.000 долазимо кад на 7.000 пензионисаних с краја 2014, додамо око 4.000 пензија које смо очекивали у 2015".

"Сад мислимо да ће и већи део од тих 20.000 заправо отићи у пензију, јер сад знамо и да је број оних који имају услов за пензију много већи него проценат који сваке године изабере да оде у пензију. Мањим делом, али врло важним за МУП, то су људи са бенефицираним радним стажом, а већим делом то су жене између 60,5 и 65 година", рекла је Удовички.

На питање хоће ли проблем са 9.000 вишка бити решен до краја године, она је одговорила да се "сада већ мало касни".

"Одлука Владе је скоро спремна, али је потребан термин да све сагледамо у целини, као Влада, а и има разлика у гледиштима по питању бар два министарства. Ако се то донесе брзо, биће још на време, ако не, касниће се мало више. Али ја ипак инсистирам да је најважније да смо урадили историјску ствар, а то је да смо заиста кренули у сагледавање потреба и могућности у јавној управи", рекла је Удовички.

На подсећање да је Уставни суд суспендовао члан Закона о максималном броју запослених након жалби да је дискриминишући за жене, министарка сматра да није, јер делује и на мушкарце и на жене, али и најавила да ће Влади предложити да се не чека коначна одлука Уставног суда, већ да се преиначи тај члан закона.

"Главни разлог зашто смо се одлучили за такав члан је то што смо видели да сви проналазе вишкове баш међу људима који треба да се пензионишу. Односно није се гледало где стварно треба да се смањи број, већ су ишли линијом мањег отпора. Проблем је што се тако нарушава капацитет управе. Сада када смо ствари поставили другачије, и када се прво одрадило сагледавање где постоје вишкови, а где би они који се пензионишу морали бити замењени, сад ће ризик од тога да се иде, управа оштети због линије мањег отпора, бити битно мањи", казала је она.

На питање ко ће регулисати број запослених у јавним предузећима, она је рекла да су јавна предузећа економски механизми и морају се реструктурирати са економском логиком.

"За њих се израђују појединачни програми и они су ствар надлежности појединачних ресора и Министарства привреде. Забрана запошљавања би код њих, према мом мишљењу, требало да остане до завршавања те реорганизације, али ће се то договорити ресорни министри и Министарство финансија", казале је Удовички.

Поводом афере о рекетирању Србије и прислушкивању у којој се помиње и њена сестра Лидија Удовички, она је указала да је премијер Александар Вучић "подржао став да је важно да наставимо да радимо реформу јавне управе и да сам ту, пре свега, као професионалац".

"Родбинске везе не треба да се тичу ничијег посла. То је битно и са тим могу даље", рекла је министарка Удовички.

ПОЛИТИКА ONLINE

Портрет без рама: Кори Удовички

Аутор: Маријана Авакумовић

Критике су изгледа уродиле плодом. Након што је министар Александар Вулин рекао да једино што влада није испунила из експозеа премијера Александра Вучића јесте – закон о платним разредима – министарка за државну управу и локалну самоуправу Кори Удовички одмах се дала на посао. Тај толико очекивани закон колико сутра ће бити на јавној расправи.

Све Вулинове колеге које убудуће помисле да кажу да њен ресор није у стању да организује јавни сектор, преброји чиновнике, утврди колико их је вишак и разреже платне разреде убудуће ће добро размислити пре него што нешто изговоре.

Удовички је почела да покреће прекршајне поступке против министара за недостављање података поверенику за информације од јавног значаја. Први на удару се нашао Жељко Сертића за необјављивање уговора о Железари. Шта ли ће тек бити када дођу на ред Александар Вулин, Ивица Дачић и Златибор Лончар који су је јавно позивали да се изјасни о афери „Прислушкивање”? Не без разлога. Главни актер је њена сестра Лидија Удовички.

Према транскрипту објављеног телефонског разговора с Бојаном Пајтићем, министаркина сестра оптужује Николу Петровића, директора „Електромреже Србије”, да је рекетирао америчку компанију „Континентал винд”, власништво Лидијиног мужа.

Вулину није било јасно како је могуће да министарка Удовички седи на седници владе и не каже ни то је истина, ни то није истина.

„Борим се за то да није важно ко је чија сестра. Мене су стране дипломате питале зашто се то уопште поставља мени као питање. Већ сам објашњавала да смо моја сестра и ја различите јединке”, одговорила је министарка, али тек пошто је било јасно да премијер од ње неће тражити оставку. Наводно ју је и нудила, па је од ње одустала.

Ово није први пут да Кори Удовички реформише јавни сектор и контролише зараде. На позив Божидара Ђелића, од 2001. је радила као специјални саветник министра финансија и била је одговорна за праћење рада јавних предузећа и контролу зарада у њима. Иако није члан ниједне странке, приписивана јој је блискост Демократској странци.

Када је министар енергетике Горан Новаковић поднео оставку 2002. године, она га је заменила. По прихватању функције признала да се у енергетику баш не разуме. „Треба још да учим, али снаћи ћу се у новој улози јер верујем у стручност тима у Министарству енергетике.” Одмах је постала је неомиљена међу грађанима када је најавила повећања цене струје за педесет одсто. На примедбу да потрошачи који имају веће станове неће моћи да плаћају струју по новој, вишој цени, одговорила је: „Нека продају станове па ће имати за струју”.

Убрзо потом, 2003, после смене Млађана Динкића, постаје гувернерка. С те функције бива је опозвана због нелегалности током гласања у парламенту и чувене афере „Бодрум”.

Пре доласка у Ђинђићеву владу деценију је провела у ММФ-у, на почетку на проблемима монетарног сектора Мозамбика и Зимбабвеа, а затим као главни економиста за програм с БиХ и потом као главни економиста за програм с Југославијом.

Држава кредитирала железару са тринаест милијарди динара

Аутор:Оливера Милошевић

Смедерево – Према тврдњама Центра за владавину права (ЦВП), Влада Србије је закључком од 11. децембра прошле године, у који је „Политика” имала увид, одобрила „Железари Смедерево”

тринаест милијарди динара кредита или нешто више од сто милиона евра, преко Фонда за развој, на име трајних обртних средстава. Од тога је четири милијарде динара одобрено директно из средстава Фонда, док је 9,3 милијарди динара ишло из буџета Републике Србије.

– Далеко од очију јавности, влада је обезбедила смедеревској челичани тринаест милијарди динара са роком отплате од две године, са грејс периодом отплате од 12 месеци и каматном стопом од свега три одсто на годишњем нивоу. Колатерал за део кредита од 9,3 милијарде чине само соло менице „Железаре Смедерево”, док је за преостале четири милијарде као колатерал предвиђена хипотека на непокретностима, залога на покретним стварима и меница. Међутим, увидом у јавни регистар залогe који води АПР не постоји податак да је уписано заложно право на имовини железаре, указују у ЦВП, и додају да новац дат из буџета чине кредитна средства која су Фонду за развој уредно враћена од стране предузећа и предузетника – корисника седам различитих подстицајних кредитних програма.

Истим закључком влада је омогућила да железара репрограмира кредит који је у фебруару 2012. године одобрен код Фонда за развој, тако што је пролонгиран рок почетка отплате за додатних годину дана.

Влада је, такође у оквиру закључка, издала инструкцију да се до 28. фебруара 2015. године Фонд за развој суздржи од активирања инструмента обезбеђења према „Железари Смедерево”, а по основу раније издате гаранције у висини од петнаест милиона евра у корист АИК банке.

– Овај податак намеће логично питање да ли је након 1. марта 2015. године Фонд за развој предузео било какве активности у циљу наплате доспелог потраживања према челичани или је влада издала нове инструкције фонду – пита ЦВП у свом саопштењу.

Ова НВО оцењује да скривањем уговора за „Железару Смедерево” Влада Србије жели да од јавности привремено прикрије одговорност страног менаџмента за све већу дубиозу и губитке у пословању челичане, као и чињеницу да се текући губици направљени од почетка године до данас све време покривају новцем из буџета.

– Суштински не постоји разлика о начину на који се санирају губици смедеревског гиганта пре и након доласка новог менаџмента. Једина разлика је у томе што се раније отворено говорило да месечни губици железаре износе између 8,5 и десет милиона евра и да се покривају новцем из буџета, а данас се губици јавно не саопштавају, већ се шири неодрживи ПР оптимизам да је челичана скоро на нули и да ће бити позитивна до краја године, што једноставно није тачно – сматра ЦВП.

Петер Камараш је у интервјуу „Политици” потврдио да његов менаџмент од краја марта до данас није успео да достигне „позитивну нулу”, наводећи пад цена челика на светском тржишту као главни разлог.

– Компанија је губила дванаест милиона долара месечно и цене су биле око 60 долара више него сада. Из тога се види да би данас железара губила око деведесет милиона долара месечно. То сада није случај. Имамо значајно мање губитке, уштедели смо држави десетине милиона долара у последња четири месеца – изјавио је Камараш за наш лист и најавио позитивно пословање до краја године.

Ако се међутим, текући губици, како наводи ЦВП, покривају са ових тринаест милијарди динара или нешто више од сто милиона евра, кључно питање је шта ће бити са челичаном од децембра. Такође је важно питање на основу чега су сви државни функционери тврдили да челичани у Смедереву од 1. фебруара ове године држава не покрива никакве трошкове.

Та питања „Политика” је јуче поставила министру привреде Жељку Сертићу, директорки Фонда за развој Слађани Бацковић и челнику ХПК тима у железари Петеру Камарашу. Одговоре нисмо добили.

Каква је судбина челичане када новац буде потрошен

Центар за владавину права подсећа владу да јавност има оправдани интерес да зна које је све обавезе и одговорности преузео нови менаџмент „Железаре Смедерево”, будући да менаџерски тим Петера Камараша сваког месеца кошта 340.000 долара пореске обвезнике Србије.

– Кључна су питања на који начин нови менаџмент челичане троши тринаест милијарди динара које му је обезбедила Влада Србије и каква је судбина железаре када тај новац буде потрошен и сви раније одобрени кредити доспеју на наплату. Ако је прећутни план владине економске политике да половина новца који се уштеди кроз смањење пензија у овој години треба да „сагори” у високим пећима онда је јасно зашто су сви аспекти пословања железаре тема од прворазредног значаја за јавност – наводи ЦВП и позива државу да у складу са законском обавезом стави јавности на увид уговор о железари са свим његовим пратећим прилозима, који је потписан са холандском фирмом „ХПК инжењеринг”.

За „Телеком” нуде 1,2 милијарде евра, Србија тражи милијарду и по

Аутори: Ивана Албуновић, Јелица Антељ

Све је извесније да се ближи дан када ће „Телеком Србија” добити новог власника. Незванично се помиње да би ова компанија могла да буде продата већ крајем новембра, а за националног телеоператера, тренутно је заинтересовано осам компанија међу којима су – „Адвент Интернационал Плц“, Европска банка за обнову и развој, „Мид Еуропа Партнерс ЛЛП“, Телеком Словеније, „Абу Дхаби Инвестмент Аутхориту“ и „Цолбецк Капитал Манаџмент“.

Србија од продаје 58 одсто државног капитала у „Телекому” сада наводно очекује бар 1,5 милијарди евра. Незванично најбоља понуда није већа од 1,2 милијарде. То је свега милион евра више од суме коју је својевремено хтео да плати „Телеком Аустрија” за 51 одсто акција ове компаније, што није задовољило тадашњу власт па је тендер пропао уз такође велики притисак јавности и тадашње опозиције. Иначе, тада је „Телеком” био процењен на 2,2 милијарде евра.

Полемика да ли је паметно продавати перспективни „Телеком” протеклих година није ни престајала. Они који се жестоко противе овој идеји, уз већ познате разлоге, сада истичу и да је процес продаје нетранспарентан (не зна се шта предлаже приватизациони саветник нити који су услови владе), као и да је држава погрешила у избору модела продаје. Према мишљењу стручњака, уместо позива заинтересованих да доставе необавезујуће понуде било је паметније да се акције „Телекома” понуде на берзи.

Ненад Гујаничић, из Вајз брокера, истиче да се уместо тога влада ипак определила за тендерску продају „Телекома” након прикупљања необавезујућих понуда, што значи да модел иницијалне јавне понуде, односно прикупљања капитала продајом акција на берзи, за власт није био прихватљив. По његовој оцени, евентуалним неуспехом тендерске продаје „Телекома” отворила би се могућност за преиспитивање модела приватизације тог предузећа.

– Уколико би се влада определила за модел иницијалне понуде акција „Телеком” би могао да понуди 20 одсто сопствених акција, а држава би се могла придружити са мањим делом својих акција. Улазак инвеститора у власничку структуру те компаније допринео би већој транспарентности пословања, професионализацији менаџмента и његовој бољој контроли – рекао је Гујаничић.

Међутим, Министарство привреде је одбацило овакву могућност уз образложење да „у случају берзанске трговине акцијама ‘Телекома’ влада не би могла да постави веома важне обавезе купцу као што су социјални и инвестициони програм”. Незваничне процене су да ће за социјални програм бити потребно издвојити највише 200 милиона евра.

Као одговор на критике берзанских стручњака ово министарство наводи да се у овом случају „поштују Закон о приватизацији и Уредба о условима, начину и поступку спровођења продаје капитала великих субјеката приватизације, који прописују јавно прикупљање понуда”.

– Дакле, акције „Телекома” нису укључене у трговање на регулисаном тржишту хартија од вредности, јер закон не омогућава примену других метода приватизације. Зато је Агенција за приватизацију позвала све заинтересоване, који испуњавају квалификационе услове, да доставе необавезујуће понуде за учешће у поступку продаје АД „Телекома Србија“ Београд. Комисија је рангирала пристигле понуде и сачинила листу понуђача који могу учествовати у другој фази поступка– наводи се у саопштењу.

Саветник за страна улагања Милан Ковачевић сматра да је држава на добром путу у намери да прода „Телеком”. Како је недавно истакао у изјави за Бету „словни резултати ‘Телекома’ лошији су у 2014. него у 2013. години па је стога боље што пре продати ту компанију како јој цена не би падала”. За продају ове компаније је и економиста Мирослав Прокопијевић.

– Мислим да треба продати ову компанију да би се смањио утицај политичких структура и да би грађани добити технолошки бољег оператера и бољу услугу– каже Прокопијевић.

Питање је, међутим, да ли би са таквом услугом ишла и нова, виша цена коју противници продаје „Телекома” наводе као лошу страну приватизације.

Грађанима по 64 евра

Право на бесплатне акције „Телекома” остварило је 4,8 милиона грађана, а већ се спекулише да би од продаје акција могли да добију између 37 и 64 евра. Пре неколико година баратало се са цифром од 70 евра. Питање је међутим колика је реална вредност деоница и да ли се она са сигурношћу може знати пре завршетка трансакције.

Ненад Гујаничић каже да иако се релативно велики број понуђача јавио у трци за куповину државног пакета акција у „Телекому”, то није довољно да се закључи да ће бити остварена висока цена.

– Поједине незваничне информације говоре да би инвестициони фондови били спремни да плате 1,2 милијарде евра за државни пакет акција (58,1 одсто). Дакле цела компанија (100 одсто акција) вреднована је незнатно преко две милијарде евра. Ово практично значи да би акције које поседују грађани вределе око 64 евра (пакет од 31 акције)– процењује Гујаничић.

Поставља се питање како би грађани уновчили свој део „Телекома”.

– Наша законска регулатива омогућава понуђачу да уколико купи државне акције, нема обавезу да упути понуду за преузимање и за мањинске акционаре. Међутим, у овом случају је вероватно да ће држава условити купца да се обавезе да упути јавну понуду за преузимање и за мањинске акционаре по истој цени. Ово је већ био случај код Нафтне индустрије Србије када је и грађанима омогућено да продају акције по 4,8 евра по акцији, исто као држава– каже наш саговорник.

Радници „Фиделинке” траже да их омбудсман заштити од Чедомира Јовановића

Аутор:Александра Исаков

Суботица – Предузеће „Суботица гас” обуставило је прошле седмице испоруку гаса за млин и фабрику теста „Фиделинке” јер њихов закупац, београдска фирма „Агрохуб” д. о. о. дугује више од пет милиона динара.

Дугови према „Суботица гасу” нису једини дугови „Агрохуба” (предузеће у власништву Чедомира Јовановића, председника ЛДП-а), након што је почетком ове године постао нови закупац који је преузео пословне обавезе, али и претходне дугове предузећа „Агропослови”, која је била у већинском власништву његове супруге Јелене Јовановић. Ово породично преузимање терета дугова према „Фиделинци” праћено је и договором о отплати заосталих рата закупа који су тада (19. фебруара) износиле веће од тридесет један милион динара. Међутим, „Агрохуб”, као и „Агропослови”, није успео да се држи договорених рокова плаћања.

Према незваничним информацијама због сталних заостајања у плаћању обавеза и нагомиланих дугова стечајни управници желе до краја месеца да раскину уговор са „Агрохубом” као непоузданим закупцем. Истовремено, око 60 радника које је ангажовао „Агрохуб” обратило се и омбудсману Златку Маросиуку јер им нису исплаћене зараде, у млину од фебруара, а у фабрици теста од маја ове године.

– Радницима се сада дугује више од десет милиона динара и поднели смо пријаве да се заштите права запослених – каже нам Маросиук.

Стечајни управници и Компаније „Фиделинка”, као и повезане фирме, фабрика теста, млин и силос, у више наврата до сада упозоравали су на дуг „Агрохуб”, а 4. јуна ове године упућено је и обавештење о активирању менице. Као одговор уследило је подуже писмо Чедомира Јовановића, директора „Агрохуба” у којем наводи да ће бити измирили дугови: према пореској управи петнаест милиона динара, ЕПС-у десет милиона, за гас осам милиона, као и према запосленима – десет милиона динара. У писму Чедомир Јовановић износи да је

неприхватљиво да стечајни управници фаворизују „М. И. фајнанс” (чији је власник извесни Велимир Јовановић) као потенцијалног новог закупца јер је наводно реч о предузећу које је „Агропослове” гурнуо у великвидност.

Када је 2010. године Компанија „Фиделинка”, са свим својим повезаним предузећима отишла у стечај, „Агропослови” су 2012. године били први закупци опреме и производне хале у фабрици теста. Уговором је обухваћено и коришћење жига суботичког произвођача брашна и тестенина, а закуп је на месечном нивоу био 12.000 евра у динарској противвредности. Сарадња са „Агропословима” је настављена и код закупа млина и дела лабораторије за 15.000 евра, а потом и силоса по цени од 45 динара по складиштену килограму. „Агропослови” су били у дуговима већ 2013, а 2014. у јулу је стечајни управник Компаније „Фиделинка” Зоран Стојановић известио повериоце да укупан дуг износи близу шездесет два милиона динара.

Компанија „Фиделинка” је фебруара ове године обавестила „Агропослове” да жели да раскину уговор о закупу. Тада се појављује писмо о намерама „Агрохуба” који наводи да ће преузети комплетан дуг „Агропослова” и наставити закуп млина и фабрике теста. Међутим, ни „Агрохуб” није поштовао договорене рокове за месечну отплату дуга.

Истовремено, у Заводу за интелектуалну својину траје битка да се очува жиг „Фиделинке” који је очигледно један од највреднијих „производа”. Зоран Стојановић, стечајни управник Компаније „Фиделинка”, новембра 2012. први пут је опоменуо „Агропослове” да немају право да упишу неискључиву лиценцу на жиг суботичке компаније. О томе је расправљала и Административна комисија Владе Србије која је одбила жалбу „Агропослова” за упис неискључивог права на жиг, да би пре неколико дана Стојановић поново упутио писмо Заводу за интелектуалну својину у којем тражи податке о томе да ли постоји пријава за знак који је исти као знак „Фиделинке”.

Нови поверилац

Разговори о економској оправданости „Агрохубовог” закупа „Фиделинких” погона атуелизовани су средином ове године када се као поверилац у „Фиделинци” појављује предузеће „Хета рил естејт”. Хипотекарни кредит Хипо алпе адриа банке који су давани суботичким млинарима до 2010. године такође су пребачени на „Хета рил естејт” која се сада појављује као поверилац у стечајном поступку за „Фиделинку”.

„Хета рил естејт” у Србији је регистровано као друштво са ограниченом одговорношћу, а на сајту Агенције за привредне регистре као његов власник наводи се предузеће ХАП ГмбХ.

Хрватски часопис „Телеграф” априла ове године објавио је да је предузеће ХАП ГмбХ из Клагенфурта у Хрватској основало и ћерку фирму Х-Абдуцо д. о. о. ради наплате ризичних кредита Хипо алпе адриа банке из Клагенфурта.

Повезују им стаж, остављају их без зараде

Аутор: Јасна Петровић-Стојановић

Александар Вулин, министар рада, поново је јуче позвао раднике да искористе могућност коју им нуди држава и да до краја године повежу стаж. Услов да се за 13.000 радника повеже стаж је да нису тужили предузеће, или да су одустали од тужбе против послодавца који им није уплаћивао доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Реч је о радницима свих предузећа која су у портфолију Агенције за приватизацију којима нису уплаћивани доприноси. Иако је до краја године остало мало времена, ово право до сада је искористило тек 112 радника. Разлог за то може бити с једне стране чињеница да запослени још нису обавештени о овој могућности, али и то да је већина запослених и бивших запослених већ поднело тужбу против послодавца тражећи да им плати доприносе.

Упитана да ли се оваква одлука владе може назвати уцењивачком и по ком основу било ко од општењеног радника може да тражи да повуче тужбу, Ранка Савић, председник Асоцијације самосталних и независних синдиката Србије, каже, да је овде реч о класичној уцени.

– Спремамо писмо премијеру Александру Вучићу, министрима рада и финансија и тражимо да се одустане од уцене радника. Лепо је што влада хоће да помогне радницима, који имају рупе у стажу и који због тога не могу да остваре право на пензију, али, проблем је у томе што не знам радника који је тужио фирму само због неуплаћивања доприноса за ПИО. Масовно су се жалили суду тражећи да им послодавац у пакету исплати и све заостале зараде, топли оброк, које поједини послодавци годинама нису уплаћивали. Држава не помиње тај део у својој уредби, већ се само фокусира на уплате доприноса за ПИО, што значи да ће радници који повуку тужбу остати без својих зарађених плата. Зашто би то чинили – пита наша саговорница.

Када је већ донела такву уредбу, држава је, каже Савићева, требало да донесе и још један посебан акт којим ће се јасно рећи, радници који хоће да им држава повеже стаж, а већ су у судском спору, морају се одрећи дела у тужби који се односи на повезивање стажа и гарантовати писмено да таква потраживања више неће тражити. Али, да то не значи да они не могу даље да туже послодавца за неисплаћене нето зараде, објашњава Савићева.

На констатацију да држава запосленима ипак може да тражи повлачење тужбе, под изговором да власт то ради добровољно, Савићева каже, да држава може да тражи и да се хода наглавачке, али да то није исправно, нити законито.

Марио Рељановић, професор Радног права на приватном факултету Унион, каже за „Политику”, да сама одлука владе као власника ових фирми да повеже стаж није ништа лоше, нити непознато. Проблем је у другом делу „понуде” владе која се тиче повлачења судске тужбе, који је у најмању руку, необичан.

– По ком основу било ко, па и влада, може да тражи од радника да се одрекну права да туже послодавца који није испуњавао своје законске обвезе и уплаћивао својим радницима порезе и доприносе, а сада за њих „залеже” држава – каже наш саговорник.

Посебан је проблем, уколико је влада оваквом уредбом послала поруку радницима „или узми, или остави”, у смислу ако ово не прихватите нећете остварити никаква друга права по овом основу, што ниједан закон не познаје, каже професор Рељановић.

С њима се слаже и адвокат Слободан Доклесић, чија је специјалност радно право, а који за наш лист потврђује да је оваква одлука без преседана.

– Нико нема права по Уставу да раднику забрани право на рад, зараду, годишњи одмор, превоз, топли оброк, па ни влада која то сада чини. Уколико су већ хтели да помогну запосленима чије су фирме мање више пропале, онда је влада требало да им дозволи да наставе спорове на суду како би наплатили сва друга потраживања од послодаваца (регрес, заостале плате) све што им по закону припада, а не да им сва та права одузме, само ради повезивања стажа, каже овај адвокат.

Када се, међутим у пракси погледа овај случај, боље је и да они који су тужили суду повуку тужбу, јер су тако сигурни да ће им бити повезан стаж, па ће сутра моћи на миру у пензију. У супротном, ако инсистирају на тужби и наплати свих својих потраживања питање је када ће се из стечајне масе наплатити неки новац, или када ће се фирма продати па да појединац може да наплати дуг, каже наш саговорник.

Ти спорови по правилу трају јако дуго и увек је питање да ли је и који део дуга наплатив, каже Доклесић и додаје да је посебно питање што се оваквом уредбом прави дискриминација међу запосленима што је такође недопустиво.

– Како је могуће да двојици радника, који су радили код истог послодавца, држава намири и повеже стаж једном, а другог изопшти из тога, јер води судски спор, који нема намеру да прекине. Управо то произилази из Уредбе владе, чиме се опет крше основна права сваког запосленог, закључује наш саговорник.

Веће плате и пензије, али коме

Аутор: Ј. Рабреновић

Две седмице пред долазак делегације Међународног монетарног фонда (ММФ) и трећу ревизију трогодишњег „стенд бај” аранжмана из предострожности поново је актуелизовано питање повећања плата и пензија. Министар финансија Душан Вујовић изјавио је након састанака српске делегације са првим људима фонда у Лими, да ће се тачан проценат за који ће плате и пензије бити повећан знати након прецизне анализе која ће бити урађена када мисија ММФ-а крајем октобра дође у Србију.

„Разговарамо о томе да ли ће то бити у процентима, или ће бити комбинација процената и једнократне помоћи. То су све нијансе о којима ће бити речи у оквиру треће ревизије ММФ-а која почиње крајем месеца”, рекао је Вујовић за ТаЊуг у Лими, резимирајући утиске након низа састанака у оквиру традиционалних јесењих годишњих сусрета ММФ-а и Светске банке.

Он је истакао да је сада изузетно важно што је ММФ прихватио и сагласио се са идејом да се уради парцијално повећање плата и пензија, посебно зато што је традиционална струја унутар те институције била против, додајући да ће најављено повећање прихода бити апсолутно за оне категорије грађана којима примања никада нису ни умањена, а то су они који месечно примају до 25.000 динара.

„За оне којима пензија или плата не прелази 25.000 динара то ће бити апсолутно повећање, а за све остале, делимична компензација смањења”, објаснио је министар финансија.

Према његовим речима, најважније је показати ММФ-у да постоји фискални простор за овакво повећање, односно да је однос прихода и расхода у буџету такав да дефицит може да буде одржив, као и да трогодишњи циљ може да буде остварен.

„Сматрам да неће бити проблема да докажемо да фискални простор за повећање примања постоји, а колико ће то тачно бити зависиће од прецизне анализе коју ћемо радити крајем октобра и почетком новембра када мисија ММФ-а дође у Београд”, рекао је Вујовић.

Он је истакао да су фискални резултати веома добри, те да их Влада Србије остварује са великом маргином, што онда оставља неопходан простор за корекцију примања. Такав резултат је похвалио и сам врх ММФ-а.

Упитан да ли ће због корекције плата и пензија бити повећана и стопа ПДВ-а, министар је казао да то није у плану, те да је циљ да стопа ПДВ-а остане иста, али да се побољша наплата.

„Та опција је наведена у писму ММФ-у само за случај крајње нужде. Али наши резултати су такви да у овим условима до тога не може да дође. Не очекујем, и није реално да повећавамо стопу ПДВ-а, јер имамо друге мере којима планирамо да повећамо приходе и смањимо расходе у буџету”, закључио је Вујовић.

Да се и у Светској банци, другом лицу ММФ-а, слично размишља потврдио је директор Канцеларије Светске банке у Србији Тони Верхеијен јучерашњом изјавом да се они залажу за селективно повећање плата.

„Оно до чега нам је стало јесте да систем плата буде реформисан на структуран начин. Има много аномалија, желимо предвидљив систем, а опште подизање плата би само повећало и аномалије које постоје и због тога се залажемо за селективно повећање”, рекао је Верхеијен.

Директор Канцеларије Светске банке у Србији сматра да треба решити још један број питања, посебно усвајање закона који регулише систем плата у јавном сектору.

„Тај закон би требало да буде спроведен до 1. јануара следеће године и то је врло битан услов како би се наставило напред”, напоменуо је Верхеијен. „Проблем је вишак радника. Много више запослених је на руководећим позицијама у јавном сектору него у другим земљама и то је један према четири у Србији, а премало запослених има у сектору робе и услуга”, казао је Верхеијен.

Милојко Арсић, професор на Економском факултету у Београду сматра да је најбоље да се повећање одложи за годину дана како не би угрозило фискалну консолидацију и да се постигнуте уштеде усмере у инвестиције. Боље је да проценат повећања буде мањи и да се отклоне диспаритети код зарада.

– Одлука о подизању плата и пензија биће и политичка и економска. Уколико повећање буде селективно то је политички ризично, јер ће многи бити незадовољни, тражиће повећање и рећи – прво подигните плате па после исправљајте диспаритете. Ту је и питање да ли ће бити избора и у том случају власт ће настојати да обезбеди повећање за шири круг, али с малим процентом. Јер, у случају исправљања диспаритета зарада у јавном сектору, ма колико то било корисно, повећање плата добијају само малобројни, а то није од велике политичке користи.

